

Oponentský posudek na diplomovou práci Stanislava Valáška: “Oxidační stres a kondiční závislost ornamentálních signálů kvality u sociálně monogamního pěvce“

Nepíše se mi to snadno, ale zpracování posudku na DP Stanislava Valáška mi mnoho potěšení nepřineslo. Od začátku do konce bohužel z práce nevyzařuje téměř žádná radost z poznání a vůle odhalit nové příběhy ze života tak krásných ptáků, jakými vlaštovky jsou. Zvolené téma takový potenciál určitě má.

Samotný text začíná ještě poměrně nadějně. Úvodní kapitoly chvílemi dávají smysl a autor mě zde přesvědčil, že kdyby chtěl, tak psát umí. Asi bych i zamhouřil oči nad tím, že jednotlivé kapitoly téměř vůbec nenavazují a jako celek příliš nesměřují k tématu práce. Cíle práce pak nejsou přesněji formulovány a chybí k nim vlastní věcná rešerše. Autor se zabývá spíše povrchně pohlavním výběrem, následují kapitoly o mechanismech zbarvení u ptáků. Propojení i návaznosti chybí. Některé kapitoly, jako např. ta o strukturálním zbarvení, jsou tzv. mimo mísu – zde se pojednává spíše o vidění ptáků v UV a spojitost s cílem práce čtenář hledá jen velmi těžko. Jakýsi náznak rešerše k tématu pak nalézáme překvapivě v kapitole Modelový druh, ale i tady je text chaotický. Ale budiž, takových nepříliš vydařených úvodů už jsem četl desítky.

Od tohoto místa do samotného konce je však kvalita DP katastrofální. Myslím si, že se mi podařilo identifikovat hlavní problém, který autor nedokázal překonat a zvládnout. Podle mého názoru totiž nepochopil, proč ve vědeckém textu figurují kapitoly jako Materiál a metodika, Výsledky, Diskuse a případně Závěr a co má být jejich náplní. Ale popořadě.

V kapitole (nebo spíše odstavci) o studovaných lokalitách se nedozvídáme vůbec nic. Hlavním motivem je zde mapka příšerné kvality, ze které lze jen stěží vyčíst pouze to, kde leží Třeboň, Lužnice a Lomnice nad Lužnicí. Jinými slovy, mapka je příšerná (už na základní škole jsme se např. učili, že mapa bez měřítka není mapa) a navíc naprosto zbytečná. Tušíte, proč se ve vědeckých publikacích popisuje studované území a jaké informace by taková kapitola měla obsahovat? Jaké relevantní informace by čtenáři neměly být utajeny ve vztahu ke studovaným populacím?

Následuje další šok – kapitola Experimentální část. Jaký experiment, říkám si po pečlivém prostudování úvodu? Samotnou metodiku terénní práce autor shrnul do jediné věty: „Údaje potřebné pro tento výzkum, testující hypotézu ornamentace jako signálů kvality jedince a její roli v pohlavním výběru, byly získávány z krve, pomocí spektroskopické analýzy sytosti zbarvení různých částí těla a v neposlední řadě také z morfologických vlastností“. Existuje jednoduchá poučka k tomu, jaké informace by měly být v kapitole Materiál a metodika zahrnuty – tedy měl by být popsán takový návod, podle kterého by měl být někdo jiný v podstatě bez problémů práci zopakovat. Myslíte si, že Vámi sepsaná kapitola toto kritérium naplňuje? A dále – co si myslíte, že znamená slovo Materiál v názvu kapitoly? A mohl bych pokračovat dále.

Kapitola Výsledky je zpracována opět naprosto nedostatečným způsobem. Obsahuje v podstatě jen grafy a tabulky, texty jen lakonicky konstatují, že něco vyšlo a něco nevyšlo. Najdeme zde mnoho vět, které patří do metodiky (např. v podstatě celý odstavec na str. 32, ale i mnohde jinde) nebo do diskuse (např. předposlední věta na str. 34 atp.). Autor se vůbec nenamáhal upravit defaultové grafy ze statistického programu, často chybí popisky os (např. Graf 7) i jednotky veličin. Legendy k obrázkům pak chybí bezezbytku. Odkazy na obrázky a tabulky v textu chybí rovněž, a pokud jsou přítomny, jsou špatně (např. str. 39). Proč jsou tabulky v angličtině? V legendě pak musí být popsány studované veličiny. Mohli bychom se na tomto místě dohadovat, zda lze za dostatečný statistický

výstup považovat tabulky korelačních matic, ale taková debata mi za současného stavu DP přijde poněkud předčasná.

S kapitolou diskuse se lze za současného stavu vypořádat poměrně rychle, protože žádnou diskusi neobsahuje. První část předložené „diskuse“ (včetně obrázků) patří do výsledků, druhá pak do úvodu. Opět se zeptám – tušíte, k čemu diskuse v DP nebo člancích slouží?

Kapitola závěr pak naopak jakousi chaotickou diskusi obsahuje, ale zde máte shrnout to, na co jste přišel a co z toho vyplývá. Věty typu „Vzájemnou nezávislost korelovaných parametrů, tzn. kondičních ornamentů, jejich vlivu na metabolismus a s tím související produkci antioxidantů lze odvodnit četností výskytu sledovaných parametrů mezi eukaryotickými organismy.“ toto poslání nenaplňují.

K náplni práce mám jediný dotaz:

Jak si představujete mechanismus souvislosti stavu kondičních ornamentů s oxidačním stresem u manipulovaných jedinců? Tj. jednoduše řečeno – pokud nalepím samci vlaštovky delší ocas nebo nabarvím břicho, jakým způsobem by se to mělo odrazit v oxidačním stresu?

Z výše uvedeného posouzení kvality práce myslím jednoznačně vyplývá, že DP nemohu v současné podobě doporučit komisi k o obhájení.

V Příbrami 5. září 2016

RNDr. Ondřej Sedláček, Ph.D.